

تکلیف سری سوم مبانی مهندسی برق ۲

۱- یک ماشین DC چهار قطبی مفروض است. شعاع متوسط و طول موثر آرمیچر به ترتیب عبارتند از: 10 cm و 20 cm. قطب ها 75% محیط آرمیچر را می پوشانند. سیم پیچی آرمیچر که از نوع موجی می باشد از 30 کلاف تشکیل شده و هر کلاف پنج دور دارد. در صورتیکه چگالی شار متوسط زیر قطب 0.7 T باشد، محاسبه نمایید:

الف- ولتاژ القاء شده در آرمیچر را برای سرعت 1000 rpm

ب- گشتاور الکترومغناطیسی و توان حاصله را برای جریان آرمیچر 200 A

۲- مشخصه مدار باز (منحنی مغناطیس‌شوندگی) برای یک ژنراتور شنت DC در سرعت نامی 800 rpm به صورت جدول زیر است:

I_F (A)	0	0.2	0.4	0.65	1.02	1.75	3.15	5
E_A (V)	10	40	80	120	160	200	240	260

الف- مقاومت بحرانی میدان تحریک را در سرعت نامی تعیین کنید.

ب- اگر مقاومت سیم پیچ میدان برابر 55Ω باشد، محدوده تغییرات مقاومت رئوستای میدان (مقاومت اضافی در مدار تحریک) را برای تغییر ولتاژ مدار باز از 200 تا 250 ولت در سرعت نامی بدست آورید.

ج- ولتاژ و جریان مدار تحریک را در سرعت نامی وقتی مقاومت و جریان آرمیچر به ترتیب 0.6Ω و 50 A باشند، بدست آورید.

۳- یک موتور شنت با سیم پیچی موجی 4 قطبی و ولتاژ 240 V در سرعت 1000 rpm، توان 15.22 hp را می‌دهد و آرمیچر و میدان تحریک به ترتیب جریان‌های 50 A و 1 A می‌کشند. آرمیچر دارای 540 هادی و مقاومت 0.1Ω می‌باشد و افت ولتاژ هر جاروبک 1 V است. مطلوبست: (الف) شار موثر هر قطب، (ب) گشتاور الکترومغناطیسی کل، (ج) گشتاور مفید، (د) تلفات گردشی، (ه) راندمان یا بازده (از تلفات اضافی صرف‌نظر کنید).

۴- محور یک موتور DC سری 220 V و 7 hp، پنکه‌ای را می‌چرخاند. در حالتی که رئوستا در مدار آرمیچر قرار ندارد، این موتور به ولتاژ 220 V وصل است و در سرعت 300 rpm جریان 25 A را از شبکه می‌کشد. گشتاور مورد نیاز پنکه متناسب با مجذور سرعت است. مقاومت مدار آرمیچر 0.6Ω و مقاومت میدان سری 0.4Ω است. اگر بخواهیم سرعت به 200 rpm کاهش یابد، مقدار مقاومتی که باید بعنوان رئوستا در مدار آرمیچر وارد شود را محاسبه کنید.

۵- یک موتور القایی سه فاز 420 V، 4 قطبی و 60 Hz مفروض است و سرعت اسمی آن 1750 rpm است. سایر مشخصات این موتور که از نوع روتور سیم‌بندی شده است به قرار زیر است:

$$R_1 = 0.2 \Omega, R'_2 = 0.3 \Omega, X_1 = X'_2 = 0.6 \Omega, X_m = 40 \Omega$$

تلفات چرخشی 1500 W است و سیم پیچی روتور اتصال کوتاه شده است.

الف- اگر موتور به ولتاژ اسمی وصل شود، جریان راه اندازی را بدست آورید.

ب- گشتاور راه انداز چقدر است.

ج- لغزش در شرایط اسمی را تعیین کنید.

د- جریان و گشتاور اسمی را محاسبه کنید.

ه- بازده موتور را بدست آورید.

و- گشتاور ماکزیمم و لغزشی که در آن این گشتاور اتفاق می‌افتد را تعیین کنید.

ز- اگر بخواهیم گشتاور ماکزیمم در لحظه راه اندازی رخ دهد، چه مقاومتی بایستی در هر فاز روتور از طریق حلقه‌های لغزان وارد کنیم.